

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی داراب - گروه پرستاری طرح درس
دوره (Course Plan) فرآیند پرستاری و بررسی وضعیت
سلامت

عنوان درس و مشخصه درس : فرآیند پرستاری و بررسی وضعیت سلامت	رشته /مقطع تحصیلی : کارشناسی پیوسته پرستاری	سال تحصیلی/ترم:نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	تعداد واحد/نوع واحد: ۱ واحد تئوری - ۰/۵ واحد عملی	تعداد دانشجو: ۵۱ نفر	مدرس: زینب میرزائی
پیش نیاز: یا هم‌نیاز: فیزیولوژی					
زمان شروع کلاس ۱۴۰۳/۶/۱۸	زمان پایان ترم: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹	محل تشکیل کلاس / شماره کلاس: دانشکده فنی مهندسی			
مسئول طرح درسها: خانم فاطمه کشاورز	تاریخ تجدید تدوین: ۱۴۰۳	تنظیم کننده: زینب میرزائی			

هدف کلی:

آشنایی دانشجو با نحوه نگارش فرآیند پرستاری، گزارش نویسی و روش های بررسی وضعیت سلامت دستگاه های مختلف بدن از سر تا پا و کاربرد مهارت های لازم در ارزیابی مددجو/ بیمار

شرح درس:

در این درس چگونگی انجام مصاحبه با کسب تاریخچه سلامتی، نحوه گزارش نویسی، فرآیند پرستاری و روش های مختلف و معاینه فیزیکی دستگاه های مختلف بدن آموزش داده می شود تا دانشجو بتواند بین حالات سلامت و بیماری تمایز قائل شود.
ضمن آنکه در انجام بررسی توجه به تفاوت های سنی مدنظر قرار می گیرد.

عناوین مورد نظر برای تدریس:

- ❖ آشنایی با فرآیند پرستاری و مراحل پنج گانه آن
- ❖ نحوه ثبت گزارش پرستاری
- ❖ برقراری ارتباط با مددجو و نحوه گرفتن شرح حال
- ❖ اصول کلی در معاینات فیزیکی
- ❖ اندازه گیری علائم حیاتی، قد، وزن و محاسبه BMI
- ❖ بررسی وضعیت سلامت سرو گردن
- ❖ بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس
- ❖ بررسی وضعیت سلامت دستگاه قلب و عروق
- ❖ بررسی وضعیت سلامت شکم
- ❖ بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی اسکلتی
- ❖ بررسی وضعیت سلامت سیستم عصبی

هدف کلی: آشنایی با فرآیند پرستاری و مراحل آن

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ✓ اهمیت مراقبت بر اساس فرآیند پرستاری را بیان کند
- ✓ مراحل پنج گانه فرآیند پرستاری را به ترتیب بشناسد
- ✓ نحوه اخذ اطلاعات از مددجو را بداند
- ✓ نحوه نوشتن تشخیص پرستاری را بیان کند
- ✓ اهداف کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت بنویسد
- ✓ برنامه مراقبتی را اجرا کند
- ✓ قادر به ارزیابی برنامه مراقبتی باشد

هدف کلی: آشنایی با نحوه ثبت گزارش نویسی در پرستاری

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ✓ نحوه ثبت گزارش پرستاری به روش SOAPIE را بداند
- ✓ ترتیب نوشتن سیستم ها در گزارش نویسی را بیان کند
- ✓ محل ثبت صحیح داده ها را بداند
- ✓ اهمیت ثبت دقیق اطلاعات در گزارش پرستاری آگاه باشد

هدف کلی: آشنایی با اصول برقراری ارتباط با مددجو، گرفتن شرح حال، اصول کلی در معاینات فیزیکی و اندازه گیری ها

اهداف اختصاصی :

دانشجو باید بتواند:

- ✓ اهمیت و هدف بررسی وضعیت سلامت در پرستاری را شرح دهد.
- ✓ تکنیک های ارتباطی در مصاحبه با مددجو را شرح دهد.
- ✓ انواع مختلف تاریخچه سلامت را توضیح دهد.
- ✓ اجزاء تاریخچه سلامتی جامع، اهمیت و نحوه جمع آوری داده ها ی مربوط به آن ها را توضیح دهد.
- ✓ اجزاء و ترتیب انجام معاینه فیزیکی را شرح دهد .
- ✓ نحوه استفاده از تکنیک های معاینه را به طور صحیح نشان دهد.
- ✓ ویژگیهای ارتباط مؤثر با مددجو را بیان کند.
- ✓ نکات مهم در آماده کردن بیمار و شرایط محیطی مناسب برای معاینه مددجو را شرح دهد.
- ✓ نکات مهم در اندازه گیری قد، وزن و علائم حیاتی را توضیح دهد.
- ✓ وسایل لازم در انجام معاینه فیزیکی را نام ببرد.

هدف کلی: آشنایی با نحوه بررسی وضعیت سلامت سرو گردن

اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- ✓ سوالات مهم در اخذ شرح حال برای شناسایی اختلالات سرو گردن را بیان کند .

- ✓ نکات مهم در معاینه سر از جمله پوست و مو، جمجمه و صورت را بیان نماید.
- ✓ معاینه چشم ها (معاینه ساختمان های خارجی چشم، میدان بینایی، حرکات خارجی چشم، حدت بینایی، واکنش مردمک ها به نور و معاینه با افتالموسکوپ را به طور کامل شرح دهد.)
- ✓ تکنیک صحیح معاینه گوش و استفاده از اتوسکوپ را شرح دهد.
- ✓ نکات مهم در معاینه بینی و سینوس ها را شرح دهد.
- ✓ نحوه معاینه غدد لنفاوی و تیروئید را به طور صحیح بنویسد.
- ✓ یافته های طبیعی و غیرطبیعی در معاینه سروگردن را تشخیص دهد.

هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت دستگاه تنفس و قلب و عروق

اهداف اختصاصی :

دانشجو باید بتواند:

- ✓ سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات قلب، عروق و ریه را بنویسد.
- ✓ نکات مهم در مشاهده وضعیت قلب و ریه را توضیح دهد.
- ✓ نقاط آناتومیکی مهم در معاینه قلب را شرح دهد.
- ✓ نحوه انجام لمس در بررسی وضعیت قلب و عروق را شرح دهد.
- ✓ صداهای طبیعی و غیر طبیعی قلب و نحوه سمع قلب را توضیح دهد
- ✓ روش اندازه گیری JVP را شرح دهد.
- ✓ نقاط آناتومیکی مهم برای شناسایی معاینه سیستم تنفس و تعیین محدوده ریه و لب های آن را شرح دهد.
- ✓ نکات مهم در مرحله مشاهده در معاینه قفسه سینه را شرح دهد.
- ✓ هدف و نحوه انجام تکنیک های لمس و دق قفسه سینه را بیان کند
- ✓ صداهای طبیعی و غیرطبیعی تنفسی را توضیح دهد.
- ✓ یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی وضعیت سلامت قلب، عروق و ریه را شرح دهد.

هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت شکم

✓ اهداف اختصاصی :

دانشجو باید بتواند :

- ✓ سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات گوارشی و شکم را شرح دهد.
- ✓ نکات لازم برای آماده کردن مددجو برای معاینه شکم را شرح دهد.

- ✓ ترتیب معاینه شکم را نام ببرد.
- ✓ مواردی که در مشاهده شکم باید توجه شود را نام ببرد.
- ✓ نکات قابل بررسی در سمع شکم را توضیح دهد.
- ✓ تکنیک های لازم برای دق شکم را شرح دهد.
- ✓ لمس سطحی و عمقی شکم را توضیح دهد.
- ✓ لمس و دق کبد و هدف از آن ها را شرح دهد.
- ✓ لمس و دق طحال و هدف از آن ها را شرح دهد.
- ✓ تکنیک معاینه کلیه را شرح دهد.
- ✓ تکنیک های اختصاصی برای بررسی آسیب احتمالی، آپاندیسیت و کوله سیستیت حاد را نام ببرد.
- ✓ یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی شکم را شرح دهد.

هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی - اسکلتی

اهداف اختصاصی :

دانشجو باید بتواند :

- ✓ اجزاء تشکیل دهنده سیستم عضلانی اسکلتی را نام ببرد.
- ✓ سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات عضلانی - اسکلتی را شرح دهد.
- ✓ میزان R.O.M و نوع حرکات مفاصل گوناگون را شرح دهد.
- ✓ نکات مهم در مشاهده سیستم عضلانی - اسکلتی را بیان نماید.
- ✓ تکنیک معاینه مفصل تمپومندیولار را بنویسد.
- ✓ تکنیک معاینه ستون فقرات را شرح دهد.
- ✓ نحوه اندازه گیری طول پا را بیان نماید.
- ✓ تکنیک معاینه شانه و دست را شرح دهد.
- ✓ تست هایی که جهت تشخیص وجود مایع در زانو بکار می رود را بیان نماید.
- ✓ تست فالن را شرح دهد.
- ✓ یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی سیستم عضلانی - اسکلتی را شرح دهد.

هدف کلی: آشنایی با بررسی وضعیت سلامت سیستم عصبی

اهداف اختصاصی :

دانشجو باید بتواند:

- ✓ اجزاء معاینه سیستم عصبی را نام ببرد.
- ✓ سوالات مهم در اخذ شرح حال بیماران مبتلا به اختلالات سیستم عصبی را شرح دهد.
- ✓ نکات مهم در بررسی وضعیت ذهنی را نام ببرد.
- ✓ چگونگی تعیین سطح هوشیاری مددجو را شرح دهد.
- ✓ نحوه بررسی سلامت سیستم حسی را توضیح دهد.
- ✓ نکات مهم در معاینه سیستم حرکتی را بیان کند.
- ✓ نحوه ارزیابی قدرت عضلانی را شرح دهد.
- ✓ نحوه ارزیابی عملکرد مخچه را شرح دهد.
- ✓ نحوه بررسی رفلکس ها را توضیح دهد.
- ✓ دوازده عصب جمجمه ای و نحوه معاینه آن ها را توضیح دهد.
- ✓ نحوه بررسی اعصاب نخاعی را شرح دهد.
- ✓ یافته های طبیعی و غیر طبیعی در بررسی سیستم عصبی را شرح دهد .

روش آموزش :

سخنرانی - مطالعه انفرادی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی

امکانات آموزشی بخش

اسلاید پروژکتور، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر - وایت بورد

مدرس: زینب میرزائی

منابع اصلی درسی :

.2 Jensen, Sharon, Pocket Guide for Nursing Health Assessment: a best practice approach. Philadelphia. Lippincott Williams and Wilkins.2011.

last ed .3 JARVIS. 2011. Physical examination and Health assessment . last ed

.4 Janet weber & Jane kelley 2011. Healty assessment in nursing . last ed

.5 Fuller G, 2013. Neurological Examination Made Easy. 5th ed. Last ed

۶- بیکی، لین سی، سیلاجی، پیتر ج. هندبوک معاینات بالینی و روش گرفتن شرح حال. مهرداد صلاحی. انتشارات آثار سبحان. 1389. آخرین ویرایش

۷- نجفی، ژاله. قوی، فاطمه. دهقانی، ویدا. بررسی وضعیت سلامت و نشانه شناسی. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد. 1731

۸- لینکهای فیلم های آموزشی مربوط به معاینه ی سیستمهای مورد نظر در درس.

نحوه ارزشیابی

ارزشیابی واحد نظری : آزمون پایان ترم

ارزشیابی واحد عملی : آزمون به روش آسکی

آزمون عملی : ۶ نمره

ارائه تکالیف: ۲ نمره

تکالیف: شامل ارائه پروژه و مطالعه قبلی مباحث روزانه

روش آموزش واحد عملی :

۱- مراحل بررسی و معاینه فیزیکی هر سیستم ابتدا با استفاده از روش شبیه سازی، فیلم های آموزشی و نمایش بر روی دانشجو و مانکن آموزشی آموزش داده می شود.

۲- امکان اخذ تاریخچه و انجام معاینات فیزیکی بر مددجویان با حضور در محیط بالینی فراهم می شود.

۳- دانشجویان ابتدا با استفاده از فرم بررسی وضعیت سلامت مددجو تاریخچه او را اخذ می کند .

۴- معاینه فیزیکی هر سیستم را بر مددجو انجام می دهد.

۵- به دانشجویان بازخورد داده می شود و راهنمایی لازم در زمینه رفع اشکال ارائه می شود.

شرایط اجرا :

واحد نظری:

۱۶ جلسه یک ساعته برگزار می شود

در واحد عملی:

دانشجویان در قالب گروه های ۱۰ تا ۱۲ نفره در برنامه شرکت می کنند

نحوه محاسبه نمره کل :

- ارزشیابی واحد نظری ۶۰ درصد (۱۲ نمره)

- ارزشیابی واحد عملی ۴۰ درصد (۸ نمره)

- تعداد دفعات مجاز غیبت:

✓ در کلاس 1 جلسه در درس نظری

✓ غیبت در واحد عملی مجاز نیست.